

Тернопільська обласна рада  
Управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації  
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія  
ім. Тараса Шевченка  
Кафедра спортивних ігор та туризму



ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

М.Б. Боднар

21.08. 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**ПРОПЕДЕВТИЧНА (ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНА) ПРАКТИКА**

рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський)*

галузь знань - *01 Освіта / Педагогіка*

спеціальність - *014 Середня освіта (Фізична культура)*

освітньо-професійна програма - *Середня освіта (Фізична культура)*

Голуб В.А., Божик М.В., Трифонюк В.М., Сиротюк С.М. Пропедевтична (ознайомлювальна) практика: робоча програма для здобувачів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура). В.А. Голуб, М.В. Божик, В.М. Трифонюк, С.М. Сиротюк - Кременець, 2020. - 21с.

**Розробники:**

Голуб В.А. - кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри спортивних ігор та туризму

Божик М.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спортивних ігор та туризму

Трифонюк В.М. – старший викладач кафедри спортивних ігор та туризму

Сиротюк С.М. - асистент кафедри спортивних ігор та туризму

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спортивних ігор та туризму

Протокол № 1 від 31 серпня 2020р.

Завідувач кафедри  В.А. Голуб

# 1. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ (ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНОЇ) ПРАКТИКИ

## 1. Опис пропедевтичної (ознайомлювальної) практики

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань: <b>01 Освіта/ Педагогіка</b>	Нормативна
Змістових модулів – 5	Спеціальність: <b>014 Середня освіта (Фізична культура)</b>	<b>Рік підготовки</b> 2
Загальна кількість годин – 180	Освітньо-професійна програма: <b>Середня освіта (Фізична культура)</b>	<b>Семестр</b> 3, 4
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи	Освітній рівень: <b>перший (бакалаврський)</b>	<b>Практична робота:</b> 70
		<b>Самостійна робота:</b> 110
		Форма контролю: залік

## ВСТУП

Майбутні вчителі шкіл України мають бути озброєні сучасними науковими знаннями, що складають основу їх професійної діяльності та володіти комплексом необхідних фахових умінь.

Згідно освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) здобувачі вищої освіти упродовж навчання проходять різні види навчальної практики. Зазначені її види реалізуються через відповідні форми практичної підготовки за освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра. Програми даних видів практики складені на основі Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кременецької ОГПА ім. Тараса Шевченка та відповідно до Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07. 2014 р.; Положення про проведення практики студентів ВНЗ України від 08.04.1993 № 93 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України від 20.12.1994 р.); листів Міністерства освіти і науки України від 07.02.09 р. № 1/9-93 «Про практичну підготовку студентів»; Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні» № 1013/2005 від 04.07.2005 р.; рекомендацій про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, розроблених Державною науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» у 2013 році

### **I. Мета та завдання практики**

Пропедевтична (ознайомлювальна) практика на II курсі – важлива невід'ємна складова частина підготовки висококваліфікованого вчителя, має сформувати мотивацію для подальшого поглиблення знань з методики викладання фізичної культури. Вона є одним з етапів професійно-педагогічної підготовки бакалавра. Практика проводиться в умовах, наближених до реальних, майбутньої професійної діяльності вчителя фізичної культури.

**Мета** практики – підготовка бакалавра до виконання ним функцій вчителя фізичної культури.

У здобувачів вищої освіти відбувається формування та закріплення навичок спостереження та аналізу педагогічного процесу з метою безпосередньої підготовки до самостійного виконання функцій вчителя фізичної культури. Основна частина практики спрямована на формування вмінь та навичок, необхідних для здійснення навчально-виховної роботи у закладах загальної середньої освіти.

#### **Основні завдання пропедевтичної (ознайомлювальної) практики:**

1. Ознайомлення з організацією навчально-виховного процесу з фізичної культури в школі.
2. Оволодіння специфікою роботи вчителя фізичної культури.
3. Формування умінь:

- вивчення і аналіз календарно-тематичних планів;
- розробляти і проводити фрагменти уроків, позакласні заходи з фізичного виховання;
- працювати з методичною та науковою літературою, використовувати їх під час підготовки до уроку;
- залучення здобувачів вищої освіти до вивчення сучасного стану навчально-виховної роботи в школі, передового педагогічного досвіду;
- встановлення й зміцнення зв'язку теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти під час вивчення фізичного виховання та методики його викладання.

Здобувачі вищої освіти після пропедевтичної (ознайомлювальної) практики мають засвоїти вміння аналізувати результати педагогічної діяльності й відчувати потребу до самовдосконалення й самоосвіти.

### **Основні професійно-методичні вміння здобувачів вищої освіти-практикантів**

Під час пропедевтичної (ознайомлювальної) практики здобувач вищої освіти спираючись на зразки методичних матеріалів та використовуючи настанови методистів та вчителів,

повинен оволодіти основами конструктивно-планувальних, комунікативно-навчаючих, організаційних та дослідницьких умінь у такому обсязі:

#### ***Конструктивно-планувальні вміння:***

- складати плани-конспекти фрагментів уроків та окремих уроків за темою; визначати конкретні цілі, завдання та етапи кожного уроку; обирати ефективні прийоми досягнення поставлених цілей на кожному етапі уроку;

#### ***Організаційні вміння:***

- організувати виконання накресленого плану;
- забезпечувати діяльність учнів згідно плану уроку;
- використовувати методи навчання згідно вікових особливостей учнів;
- цілеспрямовано використовувати традиційні наочні засоби;
- здійснювати різноманітні прийоми активізації розумової і фізичної діяльності учнів залежно від їх вікових особливостей;
- проводити позакласний захід з фізичного виховання за складеним планом і сценарієм.

#### ***Дослідницькі вміння:***

- вивчати ставлення учнів до предмета і виявляти рівень сформованості знань та умінь учнів за завданням викладача;
- здійснювати методичний аналіз навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння учнями та добору оптимальних шляхів попередження помилок;
- проводити спостереження та аналіз відвіданих уроків з опорою на схему або вузько-цільове завдання;

- спостерігати, аналізувати та узагальнювати досвід учителів, здобувачів вищої освіти-практикантів, переносючи ефективні прийоми і форми у практику своєї роботи;

- вивчати методичну літературу і теоретично осмислювати навчальний процес у формі виступів на методичних семінарах, а також удосконалювати свою роботу, використовуючи описані в літературі нові форми та прийоми роботи.

У результаті проходження пропедевтичної (ознайомлювальної) практики у здобувачів вищої освіти формуються такі компетентності:

#### **Загальні компетентності (ЗК):**

**ЗК 3.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу інформації на основі логічних аргументів та перевірених фактів;

**ЗК 4.** Знання і розуміння значення та змісту обраної професії; основи концепцій та базових понять у фізичній культурі і спорті, історії розвитку, основ гігієни праці;

**ЗК 5.** Здатність спілкуватися (першою) рідною мовою, правильно і логічно будувати своє усне й писемне мовлення;

**ЗК 6.** Здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб, зокрема, та колективу, загалом;

**ЗК 8.** Здатність у процесі навчання та при самостійній підготовці до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, вміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

**ЗК 10.** Здатність працювати в команді, виконувати роботу в групі під керівництвом лідера, мати навички, що демонструють здатність до врахування вимог трудової дисципліни і інтересів колективу;

**ЗК 12.** Здатність здійснювати аналіз й осмислення загальнонаукової та професійно орієнтованої літератури, у тому числі іноземної;

#### **Фахові компетентності (ФК):**

**ФК 2.** Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання у фізичному вихованні.

**ФК 3.** Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з фізичного виховання.

**ФК 6.** Здатність до аналізу, систематизації та оцінки педагогічного досвіду, здатність до розробки методик та технологій для розвитку рухових умінь і навичок та фізичних (рухових) якостей) на основі розуміння і застосування положень фізіології, морфології, біохімії, біомеханіки.

**ФК 7.** Здатність оволодівати базовими і новими видами фізкультурної діяльності.

**ФК 8.** Здатність вести документацію, що забезпечує процес навчання з фізичної культури в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.

**ФК 14.** Здатність здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, у т.ч. за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку.

### **Програмні результати навчання (ПРН):**

**ПРН 1.** Демонструє концептуальні наукові та практичні знання з фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп, володіє засобами інтегрального гармонійного (розумового, духовного і фізичного) розвитку людини.

**ПРН 2.** Усвідомлює витоки і еволюцію формування теорії та методики фізичного виховання, медико-біологічні та психологічні основи і технологію фізичного виховання представників різних вікових груп, санітарно-гігієнічні основи діяльності у сфері фізичної культури і спорту.

**ПРН 3.** Володіє актуальними технологіями педагогічного контролю і корекції, засобами і методами управління станом людини.

**ПРН 4.** Здійснювати ретроспективний аналіз, критичне осмислення законів і принципів розучування рухових умінь і навичок, володіє теорією і методикою розвитку рухових умінь і навичок в базових видах рухової активності.

**ПРН 5.** Знає основні теоретичні положення в галузі фізичної культури.

**ПРН 6.** Знає вимоги до оформлення документації та основні закономірності побудови документів для здійснення навчального процесу з фізичного виховання у закладах загальної середньої освіти, організовувати та проводити масові фізкультурні заходи та спортивні змагання.

**ПРН 8.** Знає біологічні, соціальні, психологічні, духовні чинники, що обумовлюють значущість професії фахівця в галузі фізичного виховання.

**ПРН 10.** Спроможний розвивати педагогічну думку, методи педагогічного контролю і контролю якості навчання, актуальні дидактичні технології.

**ПРН 12.** Вміє розробляти навчально-методичні матеріали (робочі програми, навчально-тематичні плани) на основі освітнього стандарту та зразкових програм з урахуванням виду освітньої установи, особливостей класу / групи та окремих учнів.

**ПРН 13.** Вміє визначати цілі і завдання, планувати навчальні заняття, розробляти необхідну документацію для проведення занять з фізичної культури та спорту.

**ПРН 15.** Володіє прийомами спілкування і вміє використовувати їх при роботі з колективом і кожним індивідумом.

**ПРН 18.** Організовує співпрацю учнів і вихованців та ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях);

### **II. Організація й проведення пропедевтичної практики**

Пропедевтична (ознайомлювальна) практика на факультеті фізичного виховання, біології та психології організовується деканатом спільно з керівником педагогічної практики від закладу вищої освіти та кафедрою теорії та методики фізичного виховання. Проходження практики відбувається у групах, які направляються у базові школи міста, що мають усі необхідні умови для здійснення професійної освіти.

Перед початком пропедевтичної практики деканат, керівник педпрактики і кафедра теорії та методики фізичного виховання проводять настановчу конференцію, яка присвячується ознайомленню здобувачів вищої освіти із порядком проходження педагогічної практики, правами й обов'язками здобувачів вищої освіти, змістом практики. Безпосереднє керівництво групою здобувачів вищої освіти-практикантів покладається на групового методиста. Методист студентської групи призначається з викладацького складу факультету. На період практики в кожній групі призначається староста.

### **Обов'язки здобувачів вищої освіти-практикантів:**

1. Вивчення системи роботи вчителя фізичної культури;
2. Вивчення методики й техніки проведення уроку, інших форм організації навчального процесу з фізичної культури, шляхом відвідування й аналізу уроків учителя фізичної культури;
3. Проведення фрагменту уроку з фізичної культури;
4. Під час педагогічної практики здобувачі вищої освіти мають дотримуватися правил внутрішнього розпорядку школи, виконувати розпорядження адміністрації та керівників практики;
5. Здобувач вищої освіти-практикант зобов'язаний кожного робочого дня працювати не менше 2 годин у школі;
6. Упродовж перших днів здобувач вищої освіти повинен скласти індивідуальний план проходження навчально-виховної практики і завітати його у методиста;
7. Під час практики здобувачі вищої освіти ведуть щоденники аналізу спостережень та особистих роздумів педагогічного характеру, у яких роблять поточні записи виконаної роботи в школі (спостереження і результати аналізу відвіданих уроків, відомості про позакласну і позашкільну роботу з фізичного виховання);
8. Здобувачі вищої освіти зобов'язані своєчасно виконувати усі види робіт, які передбачає програма практики: відвідати не менше 8 уроків учителя-предметника, провести фрагмент уроку;
9. По завершенню практики здобувачі вищої освіти упродовж 3-х днів мають здати всю звітну документацію: педагогічний щоденник; звіт про проходження пропедевтичної (ознайомлювальної) практики;
10. Участь у підсумковій конференції з пропедевтичної практики (виступ із доповіддю, рефератом, викладення підсумків практики та ін.).

## **III. Зміст педагогічної практики**

### **Модуль 1. Організаційна робота**

- участь у настановній конференції;
- ознайомлення з графіком навчального процесу, розкладом занять;
- співпраця здобувачів вищої освіти-практикантів із методистом і керівником практики з підготовки і проведення занять та їх обговорення (консультації з



- підготовки та проведення уроків, позакласних заходів, пов'язаних із проведенням педагогічної практики в школі);

- участь в організаційних заходах, пов'язаних із проведенням педагогічної практики в школі;

- складання календарно-тематичного плану роботи вчителя на період практики;

- складання графіка проведення пробних фрагментів уроку;

- участь у підсумковій конференції педагогічної практики.

- ознайомлення з інструктивними матеріалами педагогічної практики (програма практики, додатки, матеріали лекцій з методики викладання фізичного виховання в школі)

Форма звітності: індивідуальний план у щоденнику

### **Модуль 2. Навчальна робота**

- Відвідування уроків, проведених вчителем фізичного виховання (не менше 8 уроків).

- Аналіз відвіданих уроків.

- Підготовка до проведення уроків (відбір змісту навчального матеріалу, методів і засобів навчання, дидактичних матеріалів.

- Проведення пробного фрагменту уроку

- Розробка дидактичного матеріалу до одного з уроків.

Форма звітності: конспект уроку, фрагмент якого проводився; дидактичний матеріал до нього, щоденник.

### **Модуль 3. Виховна робота**

- консультації із методистом щодо виховної роботи;

- знайомство із класним керівником;

- підбір теми і сценарію для виховної години;

- проведення виховної години;

- аналіз і оцінка за проведення виховної години.

**Форма звітності:** конспект виховного заходу, щоденник.

### **Модуль 4. Методична робота**

- здійснення систематичного аналізу своєї педагогічної діяльності (ведення щоденника);

- опрацювання навчальної програми з фізичного виховання для 5-9 класів;

- ознайомлення з картотекою і каталогами науково-методичної і фахової літератури, що знаходяться в кабінеті фізичного виховання;

- ознайомлення з особливостями написання конспектів уроків вчителем фізичного виховання;

- опрацювання навчально-методичної літератури з фізичного виховання (навчально-методичною літературою бібліотеки школи, кафедри та вузівської бібліотеки, журналами з фаху тощо;

- вивчення педагогічного досвіду вчителя фізичного виховання;

- аналіз навчально-методичного комплексу з фаху.

Форма звітності: щоденник педагогічної практики, звіт педагогічної практики.

#### **Модуль 5.: Захист педагогічної практики, залік**

- консультації щодо оформлення документації;
- перевірка документації навчально-педагогічної практики;
- підготовка до звітної конференції;
- виготовлення стінгазет;
- проведення звітної конференції;
- оцінювання навчально-педагогічної практики.

**Форма звітності:** залік.

#### **IV. Індивідуальні завдання для здобувачів вищої освіти – практикантів**

1. Ознайомитися з планом роботи кабінету фізичного виховання.
2. Виготовити наочність для уроків фізичного виховання.
3. Підготуватися до проведення фрагментів уроків з фізичного виховання.
4. Підготуватися до проведення виховного заходу.
5. Підготуватися до захисту практики, участь у звітній конференції.

Форма звітності: додатки до документації.

#### **V. План роботи здобувачів вищої освіти під час педагогічної практики**

1. Ознайомлення здобувачів вищої освіти із змістом, метою і завданнями практики, загальними вимогами, звітною документацією.
2. Аналіз структури і змісту щоденника спостережень.
3. Аналіз тем та розділів навчальної програми з фізичного виховання.

Ознайомлення з календарним планом на період практики.

4. Складання індивідуального плану роботи.
5. Ознайомлення із зразками аналізу уроку.
6. Опрацювання навчально-методичної літератури з фізичного виховання (навчально-методичною літературою бібліотеки школи, кафедри та вузівської бібліотеки, журналами з фаху тощо).

7. Бесіда з вчителем - предметником «Учитель як організатор педагогічного процесу».

8. Спостереження учнями уроку фізичного виховання. Аналіз уроку. Здобувачі вищої освіти мають дати відповіді на наступні запитання:

- Які цілі були реалізовані на уроці?
- Які види роботи були для дітей найцікавішими?
- Як учитель систематизував роботу учнів?
- Які моменти уроку були найефективнішими?

•Які професійні та особистісні якості вчителя хотілося б перейняти для своєї подальшої педагогічної діяльності?

9. Написання висновків і пропозицій.

10. Аналіз діючих програм і підручників.

11. Ознайомлення з роботою кабінету фізичного виховання. Наочні джерела. Забезпечення індивідуальної та групової самостійної роботи учнів. Технічні засоби навчання і їх можливості використання на уроках фізичного виховання.

12. Ознайомлення з особливостями написання конспектів уроків вчителем фізичного виховання.

13. Спостереження уроків та їх обговорення з вчителем-предметником.

14. Написання висновків і пропозицій.

15. Проведення фрагментів уроків з предмета здобувачами вищої освіти. Взаємовідвідування уроків.

16. Обговорення фрагментів уроків з вчителем і методистом.

17. Спостереження гурткових занять.

18. Написання висновків і пропозицій.

19. Проведення фрагментів уроків з предмета здобувачами вищої освіти. Взаємовідвідування уроків.

20. Обговорення фрагментів уроків з вчителем і методистом.

21. Спостереження гурткових занять.

22. Проведення виховних занять здобувачами вищої освіти. Взаємовідвідування занять.

23. Обговорення виховних занять з класним керівником і методистом.

24. Написання висновків і пропозицій.

25. Залік, звітна конференція.

## VI. Вимоги до оформлення документації

По завершенню практики на кафедрі теорії та методики фізичного виховання подаються такі документи:

1) індивідуальний план у щоденнику;

2) педагогічний щоденник;

3) звіт про проходження ознайомлювальної педагогічної практики;

**Індивідуальний план** складається здобувачем вищої освіти-практикантом упродовж першого дня практики. В індивідуальному плані має бути спланована діяльність практиканта на весь термін проходження практики (організаційна, вивчення документації, навчальна, методична). На початку практики індивідуальний план завіряється методистом. Здобувач вищої освіти повинен обов'язково мати при собі індивідуальний план у ході практики. По завершенню терміну практики індивідуальний план мають підписати вчитель-предметник із зазначенням про виконання запланованих заходів.

**Педагогічний щоденник** є важливим документом вивчення й узагальнення педагогічного досвіду. У щоденнику має бути відображена вся організаційна, навчальна, виховна та методична робота здобувача вищої освіти, яка проводилася

упродовж педагогічної практики. У щоденник занотовуються аналізи відвіданих уроків учителів. Особливу увагу слід приділити власним враженням і міркуванням щодо явищ, які спостерігав здобувач вищої освіти-практикант; аналізу навчально-методичних проблем і шляхів їх розв'язання. Практикант обов'язково повинен мати щоденник із собою під час перебування на базі практики.

**Звіт про проходження практики** має висвітлювати, аналізувати й узагальнювати проведену під час практики організаційну, навчальну, методичну роботу:

**Організаційна робота.**

В цьому розділі звіту необхідно зазначити про:

- участь у настановній конференції;
- ознайомлення з базою практики, екскурсію-огляд ЗОШ, з графіком навчального процесу, розкладом занять.
- Вказати, що відбулася бесіда з керівництвом ЗОШ про специфіку роботи вчителя фізичного виховання у школі на тему: "Учитель як організатор педагогічного процесу".
- участь у підсумковій конференції педагогічної практики.
- ознайомлення з інструктивними матеріалами педагогічної практики (програма практики, додатки, матеріали лекцій з методики викладання фізичного виховання в школі)

А також згадати за участь в організаційних заходах, пов'язаних із проведенням педагогічної практики в школі, складання графіка проведення пробних фрагментів уроку;

**Навчальна робота.** В цьому розділі звіту необхідно зазначити, скільки уроків вчителя-предметника здобувач вищої освіти відвідав, яким ефективним прийомом взаємодії з учнями слід навчитися, чого слід уникати в роботі педагога. Також у цій частині звіту необхідно відобразити свою участь в обговоренні уроків учителя. Завершуватися ця частина звіту має узагальненнями стосовно методів і форм роботи на уроці, висновками про ефективність різних форм взаємодії учнів і вчителя, висновками про те, що необхідно засвоїти й використовувати у власній роботі в майбутньому.

**Виховна робота.** В цьому розділі звіту необхідно зазначити про вивчення та аналіз планів виховної роботи школи та класних керівників базової школи, вивчення специфіки учнівського колективу, вивчення теоретичного матеріалу щодо проведення самостійно виховної та позакласної роботи, вечорів, диспутів, написання сценарію виховної години, підготовка до проведення виховної години. Також у цій частині звіту необхідно відобразити свою участь у виховній роботі з класом.

**Методична робота.** В цій частині звіту слід зазначити, з якими методичними матеріалами ознайомився здобувач вищої освіти-практикант. Необхідно проаналізувати методику підготовки й проведення уроків фізичного виховання, їхню специфіку у даному закладі освіти. Необхідно зробити висновок про те,

яким має бути сучасний урок фізичного виховання, якою має бути методика його проведення.

**Висновки.** У висновках необхідно зазначити, яке значення мала практика для педагогічної підготовки майбутнього вчителя, які позитивні й негативні сторони спостерігалися в організації практики, зробити висновки про власні здобутки (знання, уміння та навички) у ході виконання завдань практики.

Обсяг звіту до 5 аркушів з додатками (фотоматеріали, інші види наочності).

### **VII. Облік і оцінка роботи здобувачів вищої освіти - практикантів**

Здійснюється оцінювання ведення щоденника педагогічної практики, умінь здійснювати аналіз уроків відповідно до вимог, підготовки до проведення пробного фрагменту уроку, розробки дидактичного матеріалу, проведення фрагменту уроку, виконання звіту педагогічної практики.

Підсумкова форма контролю – залік.

### **VIII. Навчально-методичні матеріали**

Навчальні програми, календарно-тематичні плани, шкільні підручники, науково-методична література, плани-схеми аналізу уроку.

### **IX. Структура залікового кредиту з пропедевтичної (ознайомлювальної) практики за освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра**

Змістовий модуль	Кількість годин			
	Всього	Практична робота	Самостійна робота	Індивідуальна робота
<b>Змістовий модуль 1.</b> Організаційна робота.	16	8	8	-
<b>Змістовий модуль 2.</b> Навчальна робота.	64	24	40	-
<b>Змістовий модуль 3.</b> Виховна робота.	64	24	40	-
<b>Змістовий модуль 4.</b> Методична робота	18	8	10	-
<b>Змістовий модуль 5.</b> Захист практики.	18	6	12	-
<b>Всього годин:</b>	180	70	110	-

## IX. Розподіл балів

Змістовий модуль	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Організаційна робота.	10
Змістовий модуль 2. Навчальна робота.	30
Змістовий модуль 3. Виховна робота.	20
Змістовий модуль 4. Методична робота.	10
Змістовий модуль 5. Захист практики.	10
Документація практики, залік	20
<b>Всього:</b>	<b>100</b>

### Шкала оцінювання знань та вмінь здобувачів вищої освіти під час підсумкового контролю (залік)

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За 100-бальною шкалою
<b>A</b>	<b>Відмінно</b>	<b>90-100</b>
<b>B</b>	<b>Добре</b>	<b>82-89</b>
<b>C</b>	<b>Добре</b>	<b>75-81</b>
<b>D</b>	<b>Задовільно</b>	<b>67-74</b>
<b>E</b>	<b>Задовільно</b>	<b>60-66</b>
<b>FX</b>	<b>Незадовільно</b>	<b>35-59</b>
<b>X</b>	<b>Незадовільно</b>	<b>0-34</b>

### Критерії та норми оцінювання пропедевтичної (ознайомлювальної) практики здобувачів вищої освіти

При оцінюванні пропедевтичної (ознайомлювальної) практики в цілому враховуються такі **показники**:

- організованість і дисциплінованість здобувача вищої освіти-практиканта під час проходження практики;
- ініціатива і творчість, виявлені в період проходження практики на різних ділянках роботи;
- якість виконання навчальних матеріалів до фрагменту пробного уроку;
- якість виховної роботи з класом і окремими учнями;
- якість оформлення документації з педагогічної практики навчально-виховної;
- своєчасність здачі документації.

### *Критерії оцінювання фрагменту уроку*

Методист-керівник педагогічної практики керується такими критеріями оцінки уроків здобувачів вищої освіти-практикантів:

1. Оцінка **"відмінно"** (10, 9 балів) ставиться, якщо здобувач вищої освіти, враховуючи настанови методиста і вчителя, або, спираючись на зразки методичних матеріалів, грамотно в методичному аспекті спланував фрагмент уроку, використав доцільні методи та методичні прийоми. Практикант володіє прийомами активізації всіх учнів класу, і здійснює індивідуальний підхід до них. Здобувач вищої освіти уміє викликати інтерес до навчальних дій, що виконуються на уроці. Здобувач вищої освіти грамотно використовує наочні засоби навчання як наявні, так і самостійно виготовлені. Епізодично користується конспектом уроку і в ході уроку може скоригувати свою заплановану діяльність.

2. Оцінка **"добре"** (8, 7 балів) ставиться, якщо здобувач вищої освіти, враховуючи настанови методиста і вчителя, або, спираючись на зразки методичних матеріалів, грамотно в методичному аспекті спланував урок, намітив реальні цілі, конкретні етапи уроку та методичні прийоми для досягнення поставлених цілей на кожному з них. Проте здобувач вищої освіти допускає несуттєві мовні помилки, які сам виправляє, а також помічає і виправляє більшість помилок учнів. Практикант володіє основними прийомами активізації всіх учнів класу, але не завжди здійснює індивідуальний підхід до них. Здобувач вищої освіти уміє викликати інтерес до більшості навчальних дій, що виконуються на уроці. Використовує наявні і самостійно виготовлені посібники, але методика їх використання не завжди раціональна. Епізодично користується конспектом уроку і в ході уроку в деяких випадках може скоригувати свою заплановану діяльність.

3. Оцінка **"задовільно"** (6, 5 балів) ставиться, якщо здобувач вищої освіти, враховуючи настанови методиста і вчителя, або, спираючись на зразки методичних матеріалів, в основному правильно в методичному і мовному аспектах спланував урок, намітив цілі, етапи уроку та методичні прийоми, але неповністю досягнув поставлених завдань. Разом з тим методичні прийоми не завжди раціональні, не відповідають меті; здобувач вищої освіти недостатньо володіє прийомами активізації всіх учнів на уроці, не здійснює індивідуальний підхід до них; вміє викликати інтерес до деяких навчальних дій, що виконуються на уроці, не завжди раціонально використовує наочні посібники, не виготовляє їх сам; постійно користується конспектом у ході уроку і не може скоригувати свою діяльність у разі необхідності.

4. Оцінка **"незадовільно"** (4-0 балів) ставиться, якщо здобувач вищої освіти, неправильно в методичному плані спланував фрагмент уроку, не правильно намітив методичні прийоми, не досягнув запланованої мети.

### ***Критерії оцінювання індивідуального плану***

Оцінка **"відмінно"** (10, 9 балів) ставиться, якщо здобувач вищої освіти, враховуючи настанови методиста і вчителя, та, спираючись на зразки методичних матеріалів, грамотно в методичному і мовному аспектах спланував розділи індивідуального плану, намітив реальні, конкретні шляхи його виконання. В

результаті реалізації запланованих дій досяг повного якісного виконання всіх розділів та пунктів індивідуального плану.

Оцінка "**добре**"(8, 7 балів) ставиться, якщо здобувач вищої освіти, враховуючи настанови методиста і вчителя, та, спираючись на зразки методичних матеріалів, грамотно в методичному і мовному аспектах спланував розділи індивідуального плану, намітив реальні, конкретні шляхи його виконання. В результаті реалізації запланованих дій досяг повного виконання всіх розділів та пунктів індивідуального плану.

Оцінка "**задовільно**" (6, 5 балів) ставиться, якщо здобувач вищої освіти, враховуючи настанови методиста і вчителя, та, спираючись на зразки методичних матеріалів, грамотно в методичному і мовному аспектах спланував розділи індивідуального плану, намітив реальні, конкретні шляхи його виконання. В результаті реалізації запланованих дій досяг неповного та не завжди якісного виконання розділів та пунктів індивідуального плану.

Оцінка "**незадовільно**" (4-0 балів) ставиться, якщо здобувач вищої освіти не грамотно в методичному і мовному аспектах спланував розділи індивідуального плану, не намітив реальні, конкретні шляхи його виконання. В результаті реалізації запланованих дій досяг неповного та не якісного виконання розділів та пунктів індивідуального плану.

### ***Критерії оцінювання звіту.***

Оцінка "**відмінно**" (10, 9 балів) ставиться, якщо здобувач вищої освіти, враховуючи настанови методиста і вчителя та, спираючись на зразки методичних матеріалів, грамотно в методичному і мовному аспектах висвітлив розділи звіту, описав реальні, конкретні шляхи виконання індивідуального плану, шляхи виконання виховних завдань, успіхи й труднощі, навів конкретні приклади. Повно і якісно описав всі розділи та пункти звіту. Зробив змістовні висновки про педпрактику, її значення.

Оцінка "**добре**" (8, 7 балів) ставиться, якщо здобувач вищої освіти, враховуючи настанови методиста і вчителя та, спираючись на зразки методичних матеріалів, грамотно в методичному і мовному аспектах висвітлив розділи звіту, описав реальні, конкретні шляхи виконання індивідуального плану, шляхи виконання виховних завдань, успіхи й труднощі, навів конкретні приклади. Повно описав всі розділи та пункти звіту. Зробив висновки про педпрактику, її значення.

Оцінка "**задовільно**" (6, 5 балів) ставиться, якщо здобувач вищої освіти, враховуючи настанови методиста і вчителя та, спираючись на зразки методичних матеріалів, в основному грамотно в методичному і мовному аспектах висвітлив розділи звіту, описав шляхи виконання індивідуального плану, шляхи виконання виховних завдань, успіхи й труднощі, навів конкретні приклади. Описав всі розділи та пункти звіту. Зробив висновки про ознайомлювальну педпрактику, її значення.



Оцінка "незадовільно" (4-0 балів) ставиться, якщо здобувач вищої освіти не грамотно в методичному і мовному аспектах висвітлив розділи звіту, описав шляхи виконання індивідуального плану, шляхи виконання виховних завдань, успіхи й труднощі, не навів конкретні приклади. Не описав всі розділи та пункти звіту. Зробив неправильні висновки про ознайомлювальну педпрактику, її значення.

## ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24 грудня 1993 р. № 3809-ХІІ (зі змінами від 19 квітня 2011р. № 3236-VI)
2. Державний стандарт базової і повної середньої освіти. Інформаційний збірник МОН. 2012. № 4-5. С. 3-32.
3. Демчишин А. П. та ін. Рухливі та спортивні ігри в школі: посібник для вчителів. К. : Освіта, 1992. 175с.
4. Дробин Б. А. Развитие физических качеств на уроках легкой атлетики в VIII – IX классах. Физическая культура в школе. 1990. №8. С. 10-15.
5. Житник Б. О. Методичний поради́ник. Форми і методи навчання. Харків: Видавнича група «Основа», 2005. 125 с
6. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання. Київ: Олімпійська література, 2012. Том 1. 392 с.
7. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання. Київ: Олімпійська література, 2012. Том 2. 368 с.
8. Круцевич Т. Ю., Воробйов М. І., Безверхня Г. В.. Контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків і молоді: навчальний посібник. Київ: Олімпійська література, 2011. 224 с.
9. Лоза Т. О. Педагогічна пра́ктика з фізичної культури з учнями 5-9 класів: навчально-методичний посібник для студентів III курсу педагогічних університетів спеціальності «Фізичне виховання». Суми, 2016. 128 с.
10. Масляк І. П., Мамешина М. А. Педагогічна пра́ктика в загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посіб. Харків : ФОП Бровін О. В., 2014. 217 с.
11. Матвеев Л. П. Теория и методика физической культуры: учебник для институтов физической культуры. М. : «ФиС», 1991. 54с.
12. Папуша В. Г. Книжка молодого вчителя фізичної культури: навчальний посібник. Тернопіль : підручники і посібники, 2014. 368с.
13. Папуша В. Г. Фізичне виховання школярів: навчальний посібник. Тернопіль, 2000. 247с.
14. Педагогічна пра́ктика: методичні рекомендації з питань організації та проведення педагогічної практики бакалаврів, спеціалістів, магістрів факультету фізичного виховання. Тернопіль, 2004.
15. Терентьєва Н. М., Масляк І. П., Мамешина М. А. Педагогічна пра́ктика в школі : навч. посіб. Харків : ХДАФК, 2009. 208 с.

16. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина І. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2001. 272 с.

### ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи. 2017. 303 с.

2. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи. 2017. 133 с.

3. Про цільову комплексну програму «Фізичне виховання – здоров'я нації». Рішення колегії Міністерства освіти України. 1999. № 1. С. 148-164.

4. Цьось А. В., Довганюк В. М., Ковальчук Н. М. Планування навчальної роботи з фізичної культури в школах І-ІІІ ступенів : навч. посіб. Луцьк : Надстир'я, 1998. 364 с.

### Інформаційні ресурси

1. Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту в дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах України (від 02.08.2005 N 458): <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0909-05>.

2. Про Систему організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та позашкільних навчальних закладів (від 21.07.2003 N 486): <http://uazakon.com/document/fpart90/idx90061.htm>.

3. Про забезпечення медико-педагогічного контролю за фізичним вихованням учнів у загальноосвітніх навчальних закладах, затверджено Наказом Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства освіти і науки України (від 20.07.2009 N 518/674): <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0772-09>.

4. Закон України «Про фізичну культуру і спорт»: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3808-12>.

5. Методичні рекомендації з питань організації переддипломної практики: <http://www.kogpi.edu.te.ua/images/stories/me/stydeny/praktuka/metoduchni%20rekom.pdf>

6. <https://tm3.kisil.pp.ua/course/view.php?id=918>

## ДОДАТКИ

### Додаток А

#### **Орієнтовна схема аналізу уроку**

1. *Загальні відомості про урок: дата, клас, предмет, обладнання.*

2. *Початок уроку.* Готовність класу до уроку. Вміння вчителя зосередити увагу учнів на навчальну роботу, створити робочий настрій в класі.

3. *Тема і мета уроку* (навчальна, виховна, розвиваюча). Місце даного уроку в системі уроків з теми, зв'язок з попереднім вивченим матеріалом.

4. *Організація уроку:*

- тип уроку;
- структура уроку, його етапи, їх послідовність і розподіл часу, відповідність побудови уроку його змісту і меті;
- види навчальної діяльності;
- поєднання фронтальної, групової та індивідуальної роботи на уроці;
- раціональне використання часу.

5. *Зміст уроку:*

- науковий виклад матеріалу на уроці, його відповідність особливостям учнів;
- виховне значення уроку;
- доцільність викладеного матеріалу: для опитування, закріплення, пояснення, самостійної роботи, повторення, роз'яснення домашнього завдання;
- відповідність змісту уроку вимогам програми;
- зв'язок теорії з практикою;
- зв'язок вивченого матеріалу з попереднім;
- міжпредметні зв'язки;
- обсяг знань учнів, їх вмінь і навичок.

6. *Методика проведення уроку:*

- обладнання уроку, використання наочності, дидактичного матеріалу на всіх етапах;
- відповідність методів і прийомів навчальним, виховним та розвиваючим завданням уроку;
- постановка учителем перед учнями мети уроку і проведення підсумків;
- робота з слабо встигаючими на уроці;
- правильність оцінювання учителем знань і діяльності учнів, їх ефективність і об'єктивність;
- дотримання на уроці єдиних вимог до учнів.

7. *Організація пізнавальної діяльності учнів:*

- роль, місце і характер самостійної роботи учнів на уроці;
- використання підручників і наочних посібників;
- послідовність питань і завдань, прийоми активізації учнів
- характер пізнавальних завдань, формулювання проблемних питань.

8. *Психологічні основи уроку:*

- розвиток уваги;
- розвиток пам'яті, мислення;

- чергування матеріалу різного ступеня важкості, різноманітність видів навчальної діяльності;
- присутність психологічних пауз;
- емоційна атмосфера уроку.

*9. Індивідуальний і диференційований підхід до учнів на уроці.*

*10. Об'єм та характер домашнього завдання.*

*11. Робота і поведінка учнів на уроці* (активність класу, дисциплінованість, організованість, мовлення, зацікавленість дітей матеріалом, якість їх відповідей).

*12. Поведінка вчителя на уроці* (зовнішній вигляд, мовлення, витримка вчителя, доброзичливість у спілкуванні з учнями, вимогливість до учнів, вміння розподіляти увагу на уроці, використання різноманітних прийомів впливу на школярів).

*13. Висновки і побажання.*

## Додаток Б

**Щоденник**  
з пропедевтичної (ознайомлювальної)  
здобувач вищої освіти 31-Ф групи  
**Коваль Сергія Юрійовича**

**1 сторінка:**

Школа, клас \_\_\_\_\_

Директор школи

Заступник директора з навчально-виховної роботи

Заступник директора з виховної роботи

Вчитель-предметник \_\_\_\_\_

**2 сторінка:**

Розклад уроків з предмету

**3 сторінка:**

Розклад дзвінків у школі

**4 сторінка:**

### Щоденник спостережень

№ п/п	Дата	Тема та мета уроку або гурткового заняття, короткий їх хід	Аналіз спостережень, висновки і пропозиції